

BANCAIR FINANCIEREN EN ALTERNATIEVEN

Mr. drs. M.J. van Paridon
Finance, Corporate, Structuring
RWV Advocaten

Onderhavige bijdrage valt grofweg uiteen in twee delen. In het eerste –kleinste– deel ga ik in op het bancair financieren; het tweede –belangrijkste– deel gaat over de alternatieven. Ondernemers realiseren zich dat bancaire financieringen niet (meer) voorhanden zijn en komen zoals vóór de kredietcrisis. Daarbij komt aan de orde de voorgeschreven versterking van de buffers bij banken die een remmend effect heeft op bancaire kredietverlening. Als er dan sprake is van kredietverlening verwachten we met z'n allen en mogen we verwachten dat de banken dat doen met de nodige zorgvuldigheid. Met behulp van o.a. een recente uitspraak van het Hof Den Bosch van 15 april 2014 geef ik daaraan invulling opdat ondernemers meer concreet weten wat ze van hun bank(en) mogen verwachten.

Nuttiger is het opsommen van alternatieven. Dat doe ik in deel twee waarbij de alternatieven uiteen vallen in:

- A) hybride financiering, waarbij vreemd vermogen verstrekt wordt met een borgstelling dan wel garantie van (in)direct de overheid,
- B) verstrekking van eigen vermogen via kredietunies, informal investors, participatiemaatschappijen, mkb-fonds, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, crowdfunding, Qredits, etc. en tot slot
- C) subsidies en fiscale faciliteiten.

In het slot zet ik kort uiteen hoe belangrijk het is om bij aanvang van financiering voor te sorteren op de toekomst en vooral op de verhoudingen tussen leninggevers onderling en hun leningnemers, maar ook die ten opzichte van de verschaffers van eigen vermogen.

BANCAIR FINANCIEREN EN WEL ZORGVULDIG

De kredietcrisis heeft een aantal zwakheden in de financiële sector aan het licht gebracht. Nieuwe regelgeving en uitgebreider toezicht hebben daarop een antwoord bedacht o.m. resulterend in de zogenaamde Basel III regels. Het belangrijk-

ste element daaruit is m.i. de gestelde noodzaak om de buffers te versterken. Ondernemers lijken daarbij in het bijzonder de dupe te zijn. Banken proberen simpelweg bestaande kredietlijnen te beperken, aanvullende zekerheden én aflossingen te vragen. Als het dan vervolgens al tot kredietverlening komt, worden een hogere eigen inbreng verlangd, hogere kredietopslagen o.a. vanwege een veranderde risicoperceptie van zwel debiteur als soort financiering, intensievere rapportering, kortere looptijden, etc.

Zorgplicht

Als we het over de zorgplicht hebben dan kijk ik, als advocaat en voormalig banking lawyer, als eerste naar de wet en de soort relatie tussen de bank en haar klant. In art. 7: 401 Burgerlijk Wetboek is bepaald:

"De opdrachtnemer moet bij zijn werkzaamheden de zorg van een goed opdrachtnemer in acht nemen."

In art. 2 lid 1 eerste zin van de Algemene Bankvoorwaarden is een vergelijkbare vage norm geformuleerd:

“De bank neemt bij haar dienstverlening de nodige zorgvuldigheid in acht en houdt daarbij naar beste vermogen rekening met de belangen van de cliënt.”

De vraag die in dat verband rijst, is of de opdrachtnemer (de bank) heeft gehandeld zoals een redelijk bekwaam en redelijk handelend vakgenoot te werk zou zijn gegaan. Wat dit in concreto betekent, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval. Wat zijn dan die omstandigheden van het geval die als rode draad door allerlei rechterlijke uitspraken heen loopt?

Gewezen wordt op onder andere de rol die banken in het maatschappelijk verkeer vervullen, de positie van de bank als professionele kredietverlener, de deskundigheid en maatschappelijk positie van banken, de maatschappelijke functie van banken en de vertrouwenspositie en deskundigheid van banken op het gebied van vermogensbeheer.

Een bank moet vooraf naar behoren onderzoek doen naar de financiële mogelijkheden, de deskundigheid en doelstellingen van de klant. De bank moet hem waarschuwen voor bijzondere risico's die aan een voorgenomen of toegepaste constructie zijn verbonden. Dat geldt ook voor het feit dat een door de klant voorgenomen of toegepaste (beleggings-) strategie niet past bij zijn financiële mogelijkheden of doelstellingen, zijn risicobereidheid of zijn deskundigheid.

Zorgplichten van financiële dienstverleners zijn neergelegd in de art. 4: 18 tot en met 4: 27 Wet financieel toezicht (Wft). Die Wft biedt primair een publiekrechtelijk kader voor het toezicht op de financiële markten. Schending van een dergelijke publiekrechtelijke norm kan leiden tot corrigerend en sanctionerend optreden van de toezichthouder. Een dergelijke publiekrechtelijke schending impliceert in de verhouding tussen klant en bank niet vanzelf dat daaraan zogenaamde civielrechtelijke consequenties uit volgen. Het kan een rol spelen, maar is volgens de wetgever niet bepalend.

Buffers

Op 29 april 2014 heeft De Nederlandsche Bank bekend gemaakt dat de drie grootbanken ING, Rabobank en ABN Amro tegen 2019 extra kernkapitaal moeten aanhouden, omdat ze het Nederlandse financiële systeem kunnen ontwrichten als ze failliet gaan. Deze bekendmaking verschijnt nagenoeg gelijktijdig met het bericht dat het bedrijfsleven in de maand maart 2014 weer minder krediet heeft opgenomen. De kredietverlening aan niet-financiële bedrijven is met 3,1% terug gelopen ten opzichte van dezelfde maand maart 2013. Experts wijten de teruggang enerzijds aan de geringere bereidheid van banken om krediet te verstrekken, anderzijds aan het feit dat bedrijven minder krediet lijken te vragen. Frappant is dat volgens De Nederlandse Bank (eind mei 2014) zo'n 45% van de kredietaanvragen van het mkb wordt afgewezen. Op Griekenland na (54%) het hoogste afwijzingspercentage! De cijfers over de afname van kredietverlening aan het bedrijfsleven versterken de roep om alternatieven.

ALTERNATIEF FINANCIEREN

A) hybride financiering, waarbij vreemd vermogen soms versterkt wordt met een borgstelling dan wel garantie van (in)direct de overheid.

GroEIFaciliteit

- Voor mkb en grootbedrijf
- Garantie van 50 procent op bancaire leningen of risicokapitaal
- Aanvragen via bank of participatiemaatschappij

De GroEIFaciliteit kan gebruikt worden voor bijvoorbeeld een bedrijfsovername, vermogensversterking, een 'management buy out', expansie in het buitenland of investeringen gericht op groei. Allemaal situaties waarin doorgaans risicodragend vermogen nodig is. Dat blijkt niet altijd makkelijk te verkrijgen. Daarom heeft de overheid de garantieregeling GroEIFaciliteit in het leven geroepen. Hiermee staat de overheid garant voor 50 procent van het risicokapitaal. De GroEIFaciliteit is gericht op ondernemers die kapitaal willen aantrekken in Nederland, Bonaire, Sint Eustatius of Saba. Er zijn voldoende rentabiliteits- en continuïteitsperspectieven, de aangevraagde financiering dient niet ter vervanging van eerder verstrekt krediet ('fresh money-eis') en er hebben zich geen bovenmatige kapitaalonttrekkingen voorgedaan in de laatste twaalf maanden.

De aanvraag verloopt via de bank of participatiemaatschappij. Voor banken geldt de garantie van 50 procent op leningen tot 5 miljoen euro, voor participatiemaatschappijen geldt de 50 procent garantie op investeringen tot 25 miljoen euro.

Garantieregeling Scheepsnieuwbouwfinanciering

- Voor banken die bouwfinanciering aan scheepswerven verstrekken
- Garantie van maximaal 80 miljoen euro per schip
- Aanvragen bij de bank

De Garantieregeling Scheepsnieuwbouwfinanciering (GSF) is het antwoord van de overheid op de moeilijkheden die scheepswerven ondervinden bij het aantrekken van bankleningen en bankgaranties voor het financieren van nieuw te bouwen schepen. Door de GSF kunnen banken 80 procent Staatsgarantie krijgen op de bouwfinanciering van een schip. Zo wordt het risico voor de bank op de te verstrekken bouwfinanciering of voorfinanciering aanzienlijk beperkt. De GSF-regeling is bestemd voor scheepswerven die krediet (constante bouwkredieten en/of bankgaranties) willen aantrekken voor de financiering van een scheepsnieuwbouwproject voor zeeschepen, binnenvaartschepen of luxe jachten. Per jaar is 1 miljard euro beschikbaar voor garanties voor scheepsnieuwbouwprojecten. Een werf kan maximaal 300 miljoen euro per jaar aan garanties krijgen.

Starters Borgstellingskrediet

- Voor startende mkb-bedrijven
- Garantie van 200.000 euro
- Aanvragen bij de bank

Een starter die een lening wil afsluiten van maximaal 266.667 euro kan in aanmerking komen voor een borg van de overheid voor 67,5 procent. Dat is gunstig, want banken zijn eerder bereid een lening te verstrekken als de overheid borg staat voor een deel van het bedrag. Iemand kwalificeert als starter als men minder dan drie jaar als ondernemer actief is. Het geldt voor een eenmanszaak, personenvennootschappen (vof, maatschap, c.v.) en directeur-groootaandeelhouder van een B.V. Voor hogere bedragen bestaat de BMKB-regeling (zie hierna).

Garantie Ondernemingsfinanciering

- Voor (middel) grote bedrijven
- Garantie van 50 procent bij een lening van 1,5 miljoen tot 150 miljoen euro
- Aanvragen bij de bank

Dankzij de Garantie Ondernemingsfinanciering (GO) kunnen banken een 50% Staatsgarantie krijgen op leningen van bankgarantiefaciliteiten van 1,5 – 150 miljoen euro. Door die Staatsgarantie wordt het risico voor de bank op te verstrekken bedrijfsfinanciering gereduceerd. Dit vergroot voor banken de mogelijkheden om te voorzien in de financieringsbehoefte bij het Nederlandse bedrijfsleven.

De GO-regeling is bestemd voor Nederlandse ondernemers die krediet willen aantrekken en is gericht op (middel) grote ondernemingen met substantiële activiteiten in Nederland. Ook staat de GO-regeling open voor ondernemers die gevestigd zijn in Bonaire, Sint Eustatius of Saba.

Innovatief Borgstellingskrediet

- Voor innovatief mkb
- Garantie van 1,5 miljoen euro
- Aanvragen bij de bank

Bij het financieren van innovaties via het Innovatief Borgstellingskrediet staat de overheid borg voor 60 procent van de lening bij een krediet van maximaal 2.250.000 euro. Bovendien kan men later beginnen met het aflossen van het Borgstellingskrediet. Doordat de overheid garant staat voor een deel van de lening, is de bank eerder bereid een lening te verstrekken.

Heeft men een S&O-(speur – en ontwikkelingswerk) verklaring, dan:

- Mag de looptijd maximaal twaalf jaar bedragen;
- Begint men met aflossen op uiterlijk de eerste dag van het veertiende kwartaal nadat de kredietovereenkomst is gesloten;
- Kan in overleg met de bank de lening maximaal acht kalenderkwartalen worden opgeschort.

Qredits – microfinanciering

- Voor startende en bestaande ondernemers
- Zakelijke lening van maximaal 150.000 euro
- Aanvragen via www.qredits.nl

Microfinanciering bestaat uit een combinatie van coaching

en krediet tot maximaal 150.000 euro. Een Microkrediet is een zakelijke lening van maximaal 50.000 euro. Een mkb-krediet is een zakelijke lening voor een kredietbehoefte van minimaal 50.000 en maximaal 150.000 euro.

Borgstellingskrediet

- Voor mkb-bedrijven
- Garantie van 1,5 miljoen euro
- Aanvragen bij de bank

Indien bedrijfsfinanciering onmogelijk lijkt doordat de bank te weinig zekerheid geboden kan worden, dan staat de overheid borg tot 1,85 miljoen euro. Doordat de overheid garant staat voor een deel van de lening, is de bank eerder bereid deze te verstrekken. Banken kunnen verwijzen naar de BMKB bij onvoldoende onderpand, maximaal 250 fte in dienst en een jaaromzet tot 50 miljoen euro of een balanstotaal tot 43 miljoen euro. Voor alle borgstellingskredieten geldt dat het bedrijf in Nederland, Bonaire, St. Eustatius of Saba is gevestigd. De bedrijfsactiviteiten vinden daar ook overwegend plaats. De looptijd van de borgstelling is maximaal zes jaar vanaf de datum van eerste aflossing. Als de lening bedoeld is om te investeren in een gebouw of schip, geldt een periode van 12 jaar. Als de lening dient om een woon-werk-pand te financieren, dient minstens 50 procent van de ruimte bestemd te zijn voor zakelijk gebruik. In overleg met de bank kan de lening maximaal acht kalenderkwartalen worden opgeschort.

Dutch Good Growth Fund

- Voor mkb-bedrijven die willen investeren en/of exporteren naar de 66 DGGF-landen
- Financiering en verzekering tot 10 miljoen euro
- Exportkredietverzekering tot 15 miljoen en exportfinanciering tot 2 miljoen euro
- Aanvragen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, budget: 750 miljoen euro

Nederlandse ondernemers die zaken willen doen in opkomende markten en ontwikkelingslanden lopen vaak op tegen een financieringsprobleem. Vaak vinden banken de risico's te groot om mee te financieren. Plannen voor investeringen en handel komen daardoor niet van de grond. Het nieuwe Dutch Good Growth Fund (DGGF) voorziet in die financiering. Het DGGF biedt financiële steun in de vorm van leningen, garanties en aandelenparticipaties. Het fonds heeft een revolving karakter, wat betekent dat het geld dat wordt terugbetaald, opnieuw in het fonds terechtkomt. Andere ondernemers kunnen hier ook weer gebruik van maken. Het DGGF gaat vanaf 1 juli 2014 van start.

Finance for International Business

- Voor mkb-bedrijven met expansieplannen in 25 FIB-landen
- Financiering tot 875.000 euro zonder zekerheden zijnde 35% van totale behoefte
- Overige 65% moet verstrekt zijn door professionele financier
- Totaalbudget 2014: 5.870.000 euro

Met Finance for International Business investeert het ministerie van Buitenlandse Zaken op deal-bij-deal basis mee met een financier. De Staat verstrekt 35 procent van het financieringsbedrag in de vorm van een lening (co-financiering), met een maximum van € 875.000. Voor deze lening worden geen zekerheden gevraagd. De overige 65 procent van de financiering moet door een professionele financier worden verstrekt. Doordat de Staat daadwerkelijk voor een deel meefinanciert, zijn financiers eerder bereid te financieren. Alle professionele financiers (banken, participatiemaatschappijen en onder voorwaarden ook informal investors) kunnen als co-financier bij deze regeling optreden, als zij voldoen aan een aantal voorwaarden.

Fonds Opkomende Markten

- Voor investeringen van Nederlandse bedrijven in opkomende markten
- Nederlands belang minimaal 51% met een groepsomzet groter dan 15 miljoen euro
- Meerjarige financiering, minimaal 500.000 euro, maximaal 10 miljoen euro
- Voornamelijk land- en tuinbouw, transport, logistiek, voedselverwerking
- Aanvragen bij FMO

Dochteronderneming of joint-venture in een opkomende markt? Dan kan men lokale financiering krijgen van de FMO (Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden). Financiering in de vorm van een lening, garantie, achtergestelde lening of participatie.

De voorwaarden:

- *Het Nederlandse bedrijf moet garanties bieden om de financiële structuur van de lokale onderneming te versterken;*
- *FOM-financiering is mogelijk in alle lidstaten van de Wereldbank, inclusief Aruba en de Nederlandse Antillen. Uitgezonderd zijn hoge inkomenslanden en EU-lidstaten;*
- *FOM financiert geen Nederlandse bedrijven die al grotendeels of helemaal zijn toegetreden tot de opkomende markten.*

B) verstrekking van eigen vermogen via kredietunies, informal investors, participatiemaatschappijen, mkb-Fonds, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, crowdfunding, Qredits, etc.

Innovatiekrediet

- Voor unieke technische of klinische ontwikkeling bij mkb en grootbedrijf
- Projecten vanaf 150.000 euro, de maximale ondersteuning bedraagt 5 miljoen euro

Indien een onderneming een nieuw product, proces of dienst ontwikkelt met nog grote technische en financiële

risico's dan ontbreekt het vaak aan voldoende financiële middelen. Het Innovatiekrediet is een risicodragend krediet dat met de rente terug betaald moet worden. De rente hangt af van het risicoprofiel. Kleine bedrijven kunnen met het innovatiekrediet 45 procent van de ontwikkelingskosten van een project financieren, middelgrote bedrijven 35 procent en grote bedrijven 25 procent. In het geval van samenwerkingsverbanden kan het maximale kredietpercentage verhoogd worden tot 40 procent of 50 procent.

Zowel technische als klinische ontwikkelprojecten kunnen ondersteund worden met het Innovatiekrediet. Mislukt het project in technische of klinische zin, dan wordt de ontstane schuld kwijtgescholden. Ook als het commerciële perspectief tijdens de ontwikkeling verdwijnt, kan kwijtschelding plaatsvinden. Slaagt het project, dan moet de lening inclusief rente binnen tien jaar terug betaald worden.

Seed Capital

- Voor mkb, creatieve of technische starters
- Investeringen van 100.000 euro tot maximaal 2,5 miljoen euro (afhankelijk van het fonds)
- Aanvragen bij de diverse fondsen

Met behulp van investeringen en ondersteuning van de verschillende fondsen uit Seed Capital wordt het mogelijk voor techno- en creatieve starters om hun kennis om te zetten in commerciële producten of diensten. De fondsen zijn verdeeld over een aantal sectoren. Zo zijn er fondsen die zich richten op Informatietechnologie, Life Sciences, Duurzame technologie, Luchtvaart of de Zorgsector. Ook is er een aantal Seedfondsen zonder specifieke focus.

Fund-of-funds

- Voor snelgroeïende, innovatieve mkb-ondernemingen
- Investeringen van 75.000 tot maximaal 2.500.000 euro
- Aanvragen bij de fondsen

Funds-of funds is gericht op de snelgroeïende innovatieve bedrijven die hiermee sneller toegang krijgen tot de risicokapitaalmarkt. Via financiering uit het Fund-of-funds en private investeerders kunnen nieuwe investeringsfondsen in snelgroeïende innovatieve bedrijven. Het Dutch Venture Initiative (DVI) is het eerste Fund-of-funds dat het Europe Investment Funds samen met het PPM Oost heeft opgezet. De site van de Nederlandse Vereniging van Participatiemaatschappijen (NVP) biedt inzicht in de achterliggende fondsen. Men maakt niet rechtstreeks gebruik van het Fund-of-funds: institutionele beleggers kunnen een nieuw fonds oprichten.

Mkb-financiering

Andere mogelijke financieringsbronnen:

- *Crowdfunding*
- *Kredietunies (voor en door ondernemers)*
- *Informal Investors of Business Angels*
- *Participatiemaatschappijen*
- *Regionale Ontwikkelings Maatschappijen (ROM's)*
- *Plaatselijke of juist Europese financieringsbronnen*

C) subsidies en fiscale faciliteiten

Europese subsidie voor internationaal onderzoek en innovatie Horizon 2020

- Voor individuele onderzoekers en iedere organisatie die actief is in onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie in internationaal verband, soms specifiek voor het mkb
- (co)Financiering en subsidie van 20-100% afhankelijk van de projectvorm aan te vragen met behulp van allerlei adviseurs opgesomd door de RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland)
- Budget voor 2014-2020: 70 miljard euro vanuit de Europese Commissie

Onderzoeken en innovatie in internationaal verband komen sneller dan gedacht in aanmerking voor Europese subsidie/co-financiering.

Voorbeelden van organisaties: universiteiten, onderzoeksinstellingen, bedrijven en andere organisaties. Partners uit drie of meer landen werken hierbij samen in projecten die ze zelf voorstellen.

Innovatiebox

- Voor bedrijven die aantoonbaar innovatief zijn
- In 2014 is 625 miljoen euro beschikbaar bij de fiscus

Ondernemers met een octrooi of een Speur- en ontwikkelingswerk (S&O)-verklaring voor eigen innovatie komen in aanmerking voor belastingvoordeel. Ondernemers met een BV of NV kunnen de winsten uit hun innovaties onderbrengen in de Innovatiebox, een speciale tariefbox (5 procent) binnen de vennootschapsbelasting. De winst moet voor minstens 30 procent het gevolg zijn van het verleende octrooi.

Belangrijk:

- De voordelen (royalties, verkoopwinsten) van innovatie zijn pas laag belast als de maakkosten van de innovatie zijn ingelopen;
- Met de belastingdienst zijn afspraken te maken over de winst die in de innovatiebox valt.

Topconsortia voor Kennis en Innovatie

- Voor bedrijven die willen investeren in meerjarig publiek onderzoek binnen de TKI's en waarvoor de TKI's projecten indient
- Voor iedere euro die een bedrijf investeert legt de overheid 25 cent bij; bij de 1e 20.000 euro is de toeslag 40% die naar de TKI gaat

Negen topsectoren zijn geïdentificeerd: Agri&Food, Chemie, Creatieve Industrie, Energiesector, High Tech Systemen en Materialen, Life sciences & Health, Logistiek, Tuinbouw en Uitgangsmaterialen en Water. Het gaat om meerjarige samenwerking tussen bedrijven en universiteiten, NWO, KNAW, TNO, DLO, GTI's en hogescholen. Het gaat daarbij om nieuwe publiek private samenwerking op het gebied van onderzoek en ontwikkeling dan wel het stimuleren van innovatieve

activiteiten die vooral gericht zijn op het beter betrekken van het mkb bij R&D.

Regeling mkb innovatiestimulering topsectoren (MIT)

- Voor mkb-ondernemers actief in één of meerdere van de negen topsectoren (inclusief ICT)
- Per topsector is 2 miljoen euro beschikbaar
- Een mkb-ondernemer mag 1 aanvraag indienen per kalenderjaar bij de RVO

De overheid stelt geld beschikbaar ten behoeve van innovatiekracht in het mkb en het te gelde maken van wetenschappelijke kennis en techniek. Topsectoren in het mkb stellen een mkb-innovatieplan op waarin aangegeven wordt voor welke onderwerpen en welke activiteiten het mkb subsidie aan kan vragen. De inhoud van deze plannen wordt bij de regeling mkb innovatiestimulering topsectoren gepubliceerd. Subsidiabele activiteiten zijn a.s. samenwerkingsprojecten, haalbaarheidsstudies, kennisvouchers en het inhuren van hooggekwalificeerd personeel.

Eurostars

- Voor mkb-ondernemers die ten minste 10% van hun omzet of fte's inzetten voor toegepast onderzoek en experimentele ontwikkeling
- Er moet sprake zijn van samenwerking met partijen uit minstens één ander Eurostars-land
- Aanvragen in te dienen bij de RVO

Ook andere organisaties kunnen (onder voorwaarden) aan een Eurostars project deelnemen. Eurostars helpt (kleine) bedrijven om de time-to-market van nieuwe technologieën te verkorten en de technische risico's te verkleinen. Zo kunnen kleine bedrijven zich sneller ontwikkelen en groeien. Het programma geeft projecten financiële ondersteuning via de nationale overheid van ieder deelnemend land. Vanaf 2014 worden jaarlijks twee calls for tender uitgeschreven.

Subsidieregeling praktijkleren

- Voor bedrijven die praktijkleer –en werkpleerplaatsen willen bieden
- Het is een tegemoetkoming in de begeleidingskosten
- Het bedrag is maximaal 2.700 euro per deelnemer per studiejaar bij de RVO aan te vragen

De subsidie is naar verhouding van de periode waarin daadwerkelijk sprake is van begeleiding. De aanvraag wordt per studiejaar achteraf digitaal ingediend. De regeling loopt tot 2019.

WBSO/RDA

- Voor bedrijven met R&D-projecten
- De fiscale faciliteiten voor 2014: resp. 756 en 302 miljoen euro

Met de fiscale regelingen Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO) en Research & Development Aftrek (RDA) kunnen bedrijven de kosten voor R&D verlagen. De WBSO verlaagt de loonkosten voor R&D, de RDA levert een

extra aftrekpost op voor andere kosten en uitgaven voor R&D. Bijvoorbeeld voor prototypes of onderzoeksapparatuur. Gebruik van de RDA kan alleen als ook WBSO aangevraagd wordt. Bedrijven dragen minder loonheffing af en zelfstandigen krijgen een vaste aftrek.

Subsidierегeling voor demonstratieprojecten, haalbaarheidsstudies en kennisverwerving

- Voor bedrijven met internationale ambitie in opkomende markten met demonstratieprojecten, haalbaarheidsstudies en kennisverwerving
- Kennisverwerving: financiële ondersteuning voor advisering en begeleiding door een externe deskundige gericht op positionering van hun onderneming in een opkomende markt
- Haalbaarheidsstudies: subsidie voor het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie
- Demonstratieprojecten: subsidie om specifieke Nederlandse expertise in het transitieland te tonen.

Het budget voor 2014 is al overtekend; de RVO geeft aan dat het weinig zinvol is om nog een aanvraag in te dienen.

Stimulering Duurzame Energieproductie

- Voor bedrijven die navolgende hernieuwbare energie willen produceren: groen gas, duurzame elektriciteit, duurzame warmte of een combinatie daarvan
- Voor 2014 is een budget beschikbaar van 3,5 miljard euro

Aanvragen in te dienen bij het eLoket van de RVO.

Energie Investeringsaftrek

- Voor bedrijven die willen investeren in energiezuinige technieken en duurzame energie
- Via de Energie Investeringsaftrek (EIA) kunnen bedrijven fiscaal voordelig investeren in energiezuinige technieken en duurzame energie. 41,5 procent van de investeringskosten kan afgetrokken worden van de fiscale winst, bovenop de gebruikelijke afschrijving.
- Men betaalt minder inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting. De investeringen waarvoor EIA aangevraagd kan worden staan op de –jaarlijks vastgestelde– Energielijst en leveren allemaal een flinke energiebesparing op. De lijst varieert van kleine tot grote investeringen in energiezuinige apparaten, systemen en duurzame technieken.

Aanvragen in te dienen bij de RVO die voor 2014 een budget beschikbaar heeft van 111 miljoen euro.

Milieu Investeringsaftrek (MIA) en Willekeurige afschrijving milieu-investeringen

- Voor ondernemers die willen investeren in milieuvriendelijke technieken
- Met de MIA kan tot maximaal 36 procent van de investeringskosten voor een milieuvriendelijke investering afgetrokken worden van de fiscale winst. Met de Vamil kan men zelf bepalen wanneer 75 procent van deze investeringskosten afgeschreven worden. De investeringen waarvoor MIA en/of Vamil staan op de –jaarlijks vastgestelde–

Milieulijst en leveren allemaal één of meer milieuvoordelen op.

Over nagenoeg alle hiervoor genoemde financieringsmogelijkheden is heel veel nadere informatie beschikbaar bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

SLOT

Het financieringslandschap nationaal en internationaal is voorgoed gewijzigd. Het primaat lag bij de banken, maar ligt daar niet meer. De vanzelfsprekendheid waarmee banken in het verleden financierden en de condities waaronder zijn niet meer. Het streven naar maximale zorgvuldigheid gaat hand in hand met een toegenomen voorzichtigheid aan de kant van de banken.

Onderdeel daarvan is een verhoogd belang van dossiervorming met als gevolg hogere administratieve lasten voor bedrijven die meer en meer alternatieven vinden. Het zal steeds gebruikelijker worden dat niet alleen grootbedrijven maar ook het mkb –al dan niet tegelijkertijd– een veelheid aan financieringsbronnen aanboort. Het vraagt een extra inspanning van het mkb om hun financieringsaanvraag niet alleen maximaal te onderbouwen, maar ook rekening te houden met de onderlinge verhoudingen van de verschillende financieringsbronnen.

De verhaalspositie van een leninggever is evident anders dan die van de verschaffer van eigen vermogen, net zoals de premie, het risico en de intentie waarmee geld geïnvesteerd wordt. Junior versus senior, met en zonder zekerheid, zakelijke en persoonlijke zekerheden en waardering van zekerheden. Die waardering van zekerheid is belangrijker geworden nadat is gebleken dat de bomen niet meer tot in de hemel groeiden en onderpanden minder waard werden/worden. Wat er gebeurt bij een waardeverandering is niet iets wat overgelaten moet worden aan de algemene voorwaarden (bijv. de Algemene Bank Voorwaarden) van financiers. Minstens zo belangrijk is dat de mkb'er zich daarbij –hoe lastig soms ook– verplaatst in zijn geldverschaffer. Wat heeft de gesprekspartner dáár nodig om intern de handen op elkaar te krijgen? Belangrijk daarbij is te laten zien dat men weet wat er in de markt is en dat men zich verdiept heeft in de hiervoor genoemde alternatieven. Wellicht als het mkb mede hierdoor beter beslagen ten ijs komt dat het afwijzingspercentage van 45% zoals in het begin genoemd, drastisch omlaag gaat en normalere proporties aanneemt zoals in Finland, Oostenrijk en Duitsland, respectievelijk 11, 12 en 14%.

Informatie: m.vanparidon@RWV.nl